

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXVII (62) • ŠTEV. (Nº) 1

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 8 de enero - 8. januarja 2009

Z BOŽJO IN SKUPNO POMOČJO

TONE MIZERIT

Praznovanje šestdesetega rojstnega dne je za nami. Dopolnili smo že enainšestdeseti letnik in stopamo v novo obdobje. Prav je torej, da se malo razgledamo, premislimo in zastavimo korak za nadaljnjo pot.

Svobodna Slovenija se je rodila v najtežjih letih slovenske zgodovine. Naša domovina je prestajala trojnoasedbo okupatorjev in domačo revolucijo. Novembra 1942 je skupina zavednih Slovencev, poštvrtovalnih idealistov, z izpostavljanjem lastne svobode in lastnega življenja, začela pisati, tiskati in razpečavati podtalni list. Ustanovil in vodil ga je narodni poslanec Miloš Stare.

Minila je vojna a svobode ni bilo. Medtem, ko je tisoče nedolžnih žrtev padalo v jame v Kočevju, na Teharjah in drugod, so se polnila begunska taborišča. In po kratkih letih tesnobe in pomanjkanja je sledila pot v novi svet.

Argentina nas je sprejela in že 1. januarja 1948 je obnovljena Svobodna Slovenija, znova po navdihu ustanovitelja Stareta, zagledala beli dan pod južnim nebom. Ni bilo več nevarnosti za življenje, a vodili so jih isti ideali, isti so bili njihovi cilji, ista žrtev.

Težko bi bilo opisati zgodovino teh že več kot šestdeset let. Po prvih in negotovih korakih na obali reke Srebra se je tudi naš list ustalil. Postal je jasen glas, ki je v imenu zaslužjenega in utišanega naroda govoril svetu resnico o naši preteklosti in zahteval to, kar je v samem imenu; svobodo za Slovenijo in Slovence. Obenem je list postajal gonilo in kronika slovenske skupnosti v Argentini in bistveno pripomogel k temu, kar v domovini zvaneče, čeprav napačno imenujejo „slovenski čudež v Argentini“.

V svetu so prišle spremembe; padel je berlinski zid in Slovenija je postala samostojna država. Dobro poznamo težave tranzicije, ki je še ni konec. A pot je zastavljena in spremembe so globoke in neustavljive. Naša skupnost in naš list sta se vključila v ta razvoj. Sodelovanje je pozitivno, iščemo skupni jezik in sanjamo o lepših dnevih.

Svobodna Slovenija se danes lahko ponaša z edinstveno zgodovino in tudi edinstveno sedanostjo. Je edini splošnoinformativni tednik v slovenskem jeziku, ki izhaja izven slovenskega narodnega ozemlja. To smo dosegli z vztrajnostjo, zagnanostjo in odgovornostjo tistih, ki so list pisali in urejali vsa ta desetletja, pa tudi naročnikov, ki so gmotno prispevali k izhajanju, in dobrotnikov, ki so nas podpirali. V zadnjih letih je važna tudi pomoč matične domovine, ki preko Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu nudi potrebno sofinanciranje, ki nam omogoča nadaljnjo in kvalitetno izhajanje. Svobodna Slovenija je tako delo vseh: uredništva in uprave, raznašalcev in drugih sodelavcev, naročnikov in bralcev, tiskarnarjev, ki nam mnogokrat pomagajo z dobro voljo in razumevanjem, in matične domovine, ki vidi naš napor za slovenstvo in nas podpira.

Stopamo v novo leto. Začenjamo nov letnik. Koliko jih je še pred nami? Ne vemo in končno tudi ni važno. Z božjo in skupno pomočjo se bodo leta vrstila in ideal Svobodne Slovenije bo vedno bolj stalna realnost v svetu, ki se bliskovito spreminja.

Pahor, želje in ukrepi

„Z znižanjem plač ministrom in državnim sekretarjem smo simbolno sporočili, da mora tudi politična in gospodarska elita pokazati solidarnost z drugimi skupinami prebivalstva.“ To je, med drugim, v pogovoru za Večer dejal premier Borut Pahor. Želi si, da bi vlada vzpostavila pogoje, v katerih bo vsak razvil svoje talente ne glede na politično lojalnost.

Premier napoveduje, da bo leto 2009 „tako težko, da bomo kot odgovorni vsak na svojem položaju ohranjali zaupanje samo, če bomo verodostojni“. Tako če socialni partnerji, zaposleni in širša javnost v njih ne bodo prepoznali iskrenosti ravnanj „potem ne bodo verjeli, da je treba v času gospodarske negotovosti

sprejeti kakšen nepopularen ukrep, ki ga v času konjunktore ne bi sprejeli“.

Glede odprave plačnih nesorazmerij Pahor sicer napoveduje, da bodo takoj po novem letu začeli pripravljati vladna izhodišča, ki jih bodo ponudili sindikatom, pogajanja pa bi se lahko začela konec februarja. Poleg vprašanja plačnih nesorazmerij pa naj bi, tako Pahor, ustanovili še posebno skupino strokovnjakov, ki bi pripravila načrt modernizacije javnega sektorja.

„Zdaj moramo vsi skupaj izkazati dolžno skrb do razmer, ki nas čakajo v tem letu,“ je poudaril predsednik vlade. Pahor brani tudi odločitev vlade o subvencioniranju skrajšanega delovnega časa. „Odločitev za pomoč podjetjem, ki

se bodo znašla v težavah zaradi finančne in gospodarske krize, sicer pa verjetno ne bi zašla v težave, je ukrep, ki pomaga prav pretežnim izvoznikom,“ meni premier, ki pojasnjuje, da bi ta delovna mesta radi ohranili, „ker upravičeno upamo, da se bo sčasoma kriza prevesila v gospodarsko rast, takrat pa bodo ta delovna mesta zelo pomembna“.

Pahor poudarja svojo ambicijo, „da bi ta vlada kot svoj presežek vzpostavila pogoje, v katerih lahko vsakdo ne glede na politično lojalnost do konca razvije svoje talente“. „To se mi zdi za majhno skupnost, kakršna je Slovenija, bistveno. Človeški resurs je najpomembnejši resurs, ki ga ta država ima,“ še pojasnjuje premier.

„Ljudi ne zanima iskrenost“

krščanskodemokratskega programa“.

Krščanska demokracija je po Peterletovih besedah „stranka realizma, solidarnosti in izrazitega socialnega čuta, ni izključujoča, hkrati pa premore veliko podjetniškega duha, ki ga ne zanima samo dobiček“. V „zaostrenih razmerah, ki se nam že dogajajo“, je krščanska demokracija „nujna alternativa, utemeljena na vrednotah in načelih, ki so se v evropskem političnem

prostoru že uveljavili,“ je poudaril Peterle.

Kot je dejal, je Borut Pahor na zadnjih državnoborskih volitvah „zmagal z najavo sprememb. Sedaj čakamo na dejanja. So pa tej koaliciji že na samem začetku zagotovo škodile zavajajoče obljube o tisoč evrih minimalne pokojnine. Stranka, ki je to širila, je sedaj v vladi, njen predsednik pa minister“.

„Pahorju ne zavidam te situacije, vendar je v politiki jasno: ko prevzameš vlado, prevzameš odgovornost. V situaciji, ko še ni jasno, kako globoko bo šla kriza, pa je v ljudeh seveda prisotna tudi velika negotovost“, meni Peterle.

Možna sprava treh?

Italijanski zunanji minister Franco Frattini v pogovoru za tržaški dnevnik Il Piccolo meni, da je sprava med Italijo, Slovenijo in Hrvaško glede polpretekle zgodovine, za katero se je pred dnevi zavzel hrvaški predsednik Stipe Mesiž, mogoča. Hkrati pa je prepričan, da je treba fašistične in komunistične zločine postaviti na isto raven.

Obenem Frattini verjame, da Italija lahko posreduje v sporu med Slovenijo in Hrvaško, kar bo ponudil tudi formalno. Italija, pravi Frattini, močno podpira prizadevanja Češke, ki trenutno predseduje Evropski uniji, za posredovanje v sporu med Slovenijo in Hrvaško glede meja, pri čemer je prepričan, da pri tem lahko posreduje tudi Italija, zato bo v prihodnjih dneh Pragi tudi formalno ponudil možnost italijanskega prispevka.

Italija ima odlične odnose tako s Slovenijo kot s Hrvaško, pravi Frattini, ki dodaja, da sta na nedavnem prvem srečanju v Bruslju skupaj s premierom Silviom Berlusconiem vprašala novega slovenskega premiera Boruta Pahorja, kaj namerava storiti s Hrvaško. Pahor je po Frattinijevih besedah dejal, da čaka na telefonski klic hrvaškega premiera Iva Sanderja, če tega klika ne bo, pa ga bo poklical on, saj bo slovensko zadržanje pozitivno in konstruktivno.

„Prepričan sem, da sta bila fašizem in nacizem absolutno zlo, vendar je jasno, da ko se ubijajo osebe, in tu se nanašam na tragedijo fojb (povojnih pobojev), žrtve nimajo politične barve,“ pravi Frattini.

Ob tem dodaja: „Preveč časa smo pozabljali, kar so Titovi vojaki in komunistične sile povzročile in si pri tem nakopale odgovornost za grozljive pokole.“ Smisel sprave je sproščena zgodovinska analiza, meni italijanski zunanji minister, ki tudi upa, da bo Trst, ki je ob koncu druge svetovne vojne doživel 40-dnevno jugoslovansko upravo, znal metabolizirati tisto obdobje in obrniti stran.

Umrla je Zmaga Kumer

Umrla je etnomuzikologinja Zmaga Kumer, ki je bila med drugim vse do upokojitve leta 1988 raziskovalka, od leta 1973 pa tudi znanstvena svetnica na Glasbenonarodopisnem inštitutu ZRC SAZU. Kumerjeva se je ukvarjala z zbiranjem, zapisovanjem, analiziranjem in posredovanjem slovenske ljudske glasbene dediščine.

Rodila se je v Ribnici leta 1924. Diplomirala je iz slavistike na Ljubljanski filozofski fakulteti ter na folklorno-zgodovinskem oddelku Akademije za glasbo v Ljubljani. Leta

1955 je doktorirala z disertacijo Slovenske priredbe srednjeveške božične pesmi „Puer natus in Betlehem“.

Izdala je dve splošni etnomuzikološki deli, več del o slovenskih ljudskih pesmih, med njimi leta 1975 monografijo Pesem slovenske dežele. Zbrala, uredila in strokovno razlago pospremila je številne zbirke slovenskih ljudskih pesmi.

Sestavila je tudi več pesmaric, med njimi leta 1994 čez polje pa svetinja gre in leta 1995 Eno si zapojmo.

Njeno delo je bilo nagrajeno z zlatim vencem, Murkovo, Herderjevo, Zoisovo in Štrekljevo nagrado. Leta 1995 je postala članica ZRC SAZU.

„Veliki“ pok in posledice

Po zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih je v Sloveniji dovoljeno uporabljati pirotehnične izdelke le med 26. decembrom in 2. januarjem. Tako je bilo tudi prejšnja leta, letos pa je zakon dodal še eno omejitev: pirotehniko, katere glavni učinek je (le) pok, je nasploh prepovedana. Torej ni (ne sme biti) več v prodaji petardov in drugih „pokic“ („cohetes, ametralladoras, rompeportones ...“)

Noč na prehodu iz starega v novo leto je bila za dežurne zdravnike, policiste in gasilce delovna. Na kirurškem delu urgence Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana so ponoči oskrbeli 50 poškodovancev, med njimi pet ljudi zaradi poškodb s pirotehničnimi izdelki. Pirotehnična sredstva so povzročila tudi več požarov po celotni državi. Jutranji požar pri Dravogradu, ki je najprej zajel balkon stanovanjskega bloka, pa je povzročil za približno 15.000 evrov gmotne škode.

Brez poročil ne bi bilo knjige

Ob predstavitvi knjige *Marjana Pertota Slovensko gledališče v Argentini*

Med publiko, ki se je udeležila predstavitve knjige Marjana Pertota Slovensko gledališče v Argentini v dvoranci Slovenskega gledališkega muzeja v Ljubljani, sta bila prisotna kar dva akademika: dr. Kajetan Gantar in Zorko Simčič. Kot bivši „Argentinec“ in poznavalec tamkajšnjega gledališkega (in vsega) življenja je Simčič obogatil predstavitev s svojimi komentarji in dopolnitvami. Bil je prijeten trenutek tudi za tiste, ki vsaj minimalno poznajo življenje slovenske skupnosti v tujini.

Sicer pa je predstavitev pokazala, kako malo še vedo nekateri o Slovencih po svetu. Sklepanje sloni na vprašanju, če ti režiserji in igralci, ki so omenjeni v knjigi, živijo od svoje umetnosti ali ustvarjalnosti ...

Razen tiskarjev in drugih grafičnih delavcev bomo težko našli še koga, ki bi vedel, koliko je težek list papirja v knjigi. Tudi jaz ne, ampak vem, koliko je težka knjiga, ki ima točno 500 strani: 1,3 kg! Ja, gledališče v Argentini je v tem dobrem kilogramu papirja stopilo v nesmrtnost.

Kljub temu ima knjiga še veliko večjo težo v sklopu informacij. Ko sem jo prijel v roke in samo malo prelistal, je nehala biti to knjiga, ampak se je prelevila v film: v glavi se mi je začel vrteti film o tej in oni predstavi, ki sem jo kdaj, danes že daleč v preteklosti, videl. Ali pa imena gledališčnikov, ki jih nisem osebno spoznal, so pa bili vedno prisotni v pogovorih tistih njihovih kolegov, ki so jih preživeli. Res, ta knjiga mi je bila kot del nadaljevanke „El túnel del tiempo“.

Pertot si je zadal težko delo. Sicer je že navajen poprijeti za tovrstne naloge, saj je pripravil bibliografiji o slovenskem tisku v Argentini in v Veliki Britaniji. Kljub temu je potreboval cela štiri leta intenzivnega dela, da je prišlo do uspešne izdaje. Zelo pomemben pa je podatek, da je Marjan Pertot že star poznavalec slovenskih dejavnosti v izseljenstvu, saj si je kot knjižničar Knjižnice

Dušana Černeta v Trstu dolga leta z veliko vnemo prizadeval, da je pridobil — če že ne vsega — zelo veliko večino tiskarskega materiala, izdanega ali objavljenega v tujini. Tako je tudi lahko razrešil marsikatero

kratico, ki jih je najti v obdelanem materialu. Pri tem sta mu bila blizu še ena bivša „Argentinka“ Lučka Kremžar De Luisa in še en dober poznavalec slovenske skupnosti časnikar Ivo Jevnikar.

V uvodnem delu je urednica knjige mag. Francka Slivnika predstavila življenje slovenske skupnosti razporejeno po organizacijah. V enakem sklopu je Pertot razporedil svoj popis. Nastope je porazdelil po prirediteljih prireditve in po letnikih. Gledališko dejavnost je opredelil zelo široko: vse, kar se dogaja na odru (izvzeti so seveda koncerti) in je zapisano v pregledanih virih: od dramskih del, recitacijskih večerov, spominskih proslav, pa do zaključnih šolskih prireditvev ali priložnostnih prizorčkov n.pr. za dan mater, itd.

Tri skupine zaznamo: prireditve, ki so jih pripravile osrednje slovenske organizacije, igralske družine in slovenski Domovi. Na koncu je še popis naslovov predstavljenih del, bibliografija dramskih del, izdanih v Argentini in seznam imen oseb, ki so omenjene v knjigi.

Hotel sem prešteti, koliko naslovov — predstavitev v različnih letih — je Pertot uspel zapisati, pa nisem prišel do konca. Če je na vsaki strani zapisanih 32 predstavitev, strani pa je 48, znese to dobrih — zelo dobrih! — 1.500 predstavitev. In to so predstavitev; pomnožite še vsako s

številom ponovitev ...

In še dve ugotovitvi, ki nista prav nič originalni:

1) Knjiga ima 500 strani. V njej so nastopi in kratak izsek iz poročila, ki je zabeležil prireditve. Si mislite, koliko bi bila knjiga lahko debela, če bi zapisali še imena vseh, ki so sodelovali na odru ali pa za njim?!

2) Vsi podatki so povzeti iz poročil in literature, ki jo Pertot navaja proti koncu knjige. Torej: česar ni bilo napovedano, poročano ali pokritizirano v tiskani obliki — ni omenjeno v knjigi, ne bo prišlo v zgodovino slovenskega gledališča v Argentini (ergo: vsa čast tistim, ki skrbijo oz. napišejo poročila/kritiko o prireditvi). In žal: eno tako sem zasledil ...

Pertot si je zadal težko delo — in ga uspešno dokončal! Ker pa mu zbirateljska žilica kar ne da miru, že napoveduje nov izziv: hoče zbrati podatke o slovenskem gledališču v Argentini, ampak tistim *pred* letom 1947! To bo res težka naloga, ki pa ne bo nič manj zanimiva. Kaj drugega, kot da mu želimo novih uspehov!

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Stopamo v novo leto. Z optimizmom? Ne svetovne niti domače okoliščine niso naklonjene optimističnim napovedim. Lahko pa bi rekli, da začnemo leto 2009 z upanjem. Končno bo volilno leto in se lahko marsikaj spremeni. Vzdihamo skupaj s Prešernom da „blagor njim, ki jih vera vase ni bila vzeta ...“

Precej zapleteno. Leto ki je za nami, je bilo precej razburkano in zapleteno. Verjetno tudi večji politični opazovalci niso pričakovali tolikih in takih trenj, kot smo jih doživeli. Predvsem mislimo tukaj na spopad vlade s kmeti, ki je po glasu podpredsednika Cobosa v senatu vodil v prvi javni poraz vlade. Po drugi strani se je Kirchner dokončno naslonil na peronistično stranko in postal njen predsednik. Vlada je tudi podržala vrsto privatiziranih podjetij. Na tem področju je izstopajoče in najbolj grozeče podržavljenje pokojninskega sistema in sledečega prevzema fondov s strani vlade. Svetovna kriza odmeva tudi med nami in se vedno bolj pozna. Vladne napovedi (ukrepov je še bolj malo) niso mogle ustaviti padca gospodarske rasti. Kar nekaj sprememb je bilo v vladi: novi ministri, novi državni sekretarji: vse je vodilo v vedno bolj jasno nadvlado kirchnerizma. Enotnost kriterijev je prva postavka, ko gre za vladne može. In mnogokrat prevladuje le kriterij ene same osebe: predsednika stranke.

„Združene ali obvladane“. Izraz je zrasel na zelniku pokojnega generala Perona. Lahko se uporabi ob različnih priložnostih, a danes je kaj primeren za opozicijo. Nasproti vladni enotnosti je bila doslej opozicija atomizirana. Poraz v parlamentu ob kmečkem odporu ni bil sad politične skupnosti temveč enega izmed družbenih sektorjev, ki je napel vse sile in dokazal, da če je volja je tudi upanje. A pred in po tem je opozicija plavala v vodah neodločnosti. Šele zadnje čase lahko zaznamo nekatere spremembe. Najbolj zanimiva sta dva pojavi: zbliževanje levice (radikali in Elisa Carrió) in desnice (Mauricio Macri). Kar bi še pred meseci zvenelo kot nesmisel, se danes zdi možno. Seveda je zapletov dovolj in povsod se najdejo osebnosti, ki niso zadovoljne z idejo, da je treba naprej premagati vladno, potem pa šele poravnati notranje razlike. Res pa je, da je primer Povezave, ki je na predsedniški prestol postavila De la Ruo, kaj nevaren zgled, kaj se lahko v takih primerih dogodi. Vendar upamo, da so se tudi argentinski politiki v teh letih česa naučili.

Važno leto. Govorili smo o dejstvu, da je 2009 volilno leto. Kot smo že

kdaj omenili, bomo imeli dopolnilne parlamentarne volitve. V nasprotju s Slovenijo, kjer se vsake štiri leta popolnoma zamenja Državni zbor, imamo v Argentini vsaki dve leti dopolnilne volitve. Zamenja se polovica poslanske zbornice in tretjina senata. Te volitve bodo bistvenega pomena, ker bodo odločile, ali bo vlada obdržala večino, s katero izglasuje zakon, kakor se ji ljubi, ali bo opoziciji uspelo presekat ta gordijski voz v poslanski zbornici. Vprašanje zelo skrbi vladno, ker se vedno bolj kaže, da dosedanja monolitnost ni več taka. Kar zanimivo število poslancev je v zadnjih mesecih zapustilo vladne vrste, nekateri javno in glasno, drugi bolj potihoma. Tako se je vlada znašla v kočljivem stanju. Ta položaj se lahko bistveno poslabša, če ji usoda na volitvah ne bi bila mila. Poraz pa bi bil hud udarec tudi za prestiž, ker se kirchnerizem vedno ponša z prejšnjim volilnim izidom in z njim tudi opravičuje nekatere plemične ukrepe.

Še en (nepričakovan?) kandidat. Gotovo se največ napora v debatah opozicije vloži v vprašanje kandidatnih seznamov. Preveč je željnih osebnosti in premalo mest. Vendar zaenkrat se javno govori le o poslanskih sedežih, v ozadju, v megli pa ostaja vprašanje predsedniškega kandidata za leto 2011. Zato je te dni kot strela z jasnega neba padla izjava bivšega guvernerja province Santa Fe in večkratnega senatorja Reutemanna, da bi bil „sedaj pripravljen misliti na predsedniško kandidaturu“. Spomnimo se, kako ga je Duhalde nagovarjal, naj bi bil kandidat, ko je leta 2003 tekel spor z Menenom. Reutemann se je tedaj otepal z vsemi štirimi in končno kandidature ni sprejel. Duhalde se je potem obrnil na Kirchnerja. Kot zadnje čase sam pravi, se tega vedno bolj kesa. Kaj pomeni Reutemannova ponudba? Po eni strani zmeša štrene marsikomu (Macri, Carrió, Solá ...) ki je računal na to kandidaturu. Po drugi strani pa je res, da je eden najbolj upoštevanih in spoštovanih politikov, ki bi bil v stanju da se enakovredno spopade s katerimkoli kandidatom Kirchnerjevega tabora. Znova je izid zapleta vprašanje zrelosti argentinskih politikov.

Po svetu. Medtem, ko škofje ponovno opozarjajo na rastočo revščino v državi, pa se gospa predsednica pripravlja na potovanje. Kuba, Venezuela, Koreja, Indija in Španija so nekateri cilji treh poletov, ki jo bodo v roku dveh mesecev popeljali v razdaljo 75.000 kilometrov. Sredi splošne krize se Argentina odpira svetu.

Kultura v ospredju

Da smo Slovenci visoko kulturen narod gotovo dokazuje tudi obilica prireditvev. Tako so te dni v Narodni galeriji v Ljubljani napovedali bogat in mikaven program.

Kot prvo bodo odprli spominsko razstavo Zorana Mušiča, ki je bil v svojem zgodnjem obdobju vitalno povezan z Narodno galerijo.

Sledila bo obsežna interdisciplinarna razstava o Franciscu Robbi in njegovem vodnjaku, ki je bil septembra lani dokončno postavljen v stekleno avlo Narodne galerije.

Aprila bodo gostili Narodni muzej iz Varšave z najpomembnejšimi poljskimi avtorji iz časa okrog 1900, oktobra pa znameniti muzej Uffizi iz Firenc, ki bo skozi razstavo umetniških avtoportretov predstavil temeljno dilemo s konca 18. in začetka 19. stoletja, to je dilemo med razumom in sentimentom.

Domačo dediščino bosta po besedah direktorice predstavili dve razsta-

Narodna galerija v Ljubljani

vi: Umetnostni profil Prekmurja od romanike do modernizma ter razstava Risba na Slovenskem od realizma do druge svetovne vojne. Leto bodo sklenili z monografsko razstavo kiparja Alojza Gangla, avtorja Vodnikovoga in Valvasorjevega spomenika. Prvo tovrstno predstavitev Ganglovega dela bodo pripravili ob 150-letnici umetnikovega rojstva.

Razstavo impresionistov, ki bo na ogled še do slovenskega kulturnega praznika, si je do sedaj ogledalo skoraj 70.000 obiskovalcev, je povedala

Jakijeva in dodala: „Glede na to, da trend obiska ne upada, predvidevamo, da jo bo do 8. februarja videlo vsaj še 20.000 obiskovalcev.“ Kot je še povedala, je impresionizem na splošno najbolj priljubljena umetnostna smer, zato so velik obisk pričakovali. „Podatek, da druge razstave pri nas s podobno tematiko niso dosegle tako rekordnega obiska, pa kaže, da je bila naša odločitev, da slikarstvo impresionizma pokažemo v širšem umetnostnem, družbenem in zgodovinskem kontekstu, pravilna.“

Po mnenju Jakijeve velik obisk seveda sproži tudi razmišljanja o podaljšanju razstave. V tem mesecu bodo pregledali možnosti za podaljšanje, a ni vse odvisno le od galerije. „Veliko umetnin je v zasebni lasti, zato bi morali pridobiti soglasja lastnikov, podaljšanje pa je povezano z obnovo zavarovalnih polic in še s čim,“ je še pojasnila direktorica Narodne galerije.

SLOVENCİ V ARGENTINI

MENDOZA

Šestdeset let slovenskega petja

„Sem pevec in peti je vse mi na sveti, saj dani so glasi da pojem si včas, zakaj bi ne pel“ !

Vsak uspeh človeka razveseli, ga utrdi v njegovi dejavnosti in navduši za nadaljne delo. Veselje je večje, če uspeh doživi skupina ki ima svoj skupni življenjski načrt, pri katerem vsi sodelujejo z dobro voljo in požrtvovalnostjo.

Tako vzdušje je prepojilo slovensko skupnost v Mendoza. V nedeljo 28. decembra je Slovenski pevski zbor slovesno proslavil 60. obletnico svojega življenja. Na sveti večer leta 1948. je 7 pevec, brez partitur, pri večeni sv. maši, zapelo venček slovenskih božičnih pesmi in tako pomagalo praznovati pravi slovenski božič rojakom, ravnokar dospelim v novo domovino Argentino.

Jubilejni koncert je dosegel izredno navdušenje in uspeh. Dolgo že nismo imeli tako lepe prireditve v našem Domu. Koncert

je zbral res veliko število rojakov in prijateljev naše skupnosti. Navajeni smo, da je na prireditvah dvorana polna. Tokrat je bilo tudi v predverju še enkrat toliko poslušalcev in na dvorišču mnogo mamic s svojimi majhnimi otroci. Vsi smo uživali velik praznik: organizatorji, pevci in občestvo, ki je z naraščajočim zadovoljstvom odobravalo potek prireditve.

Veliko smo brali v izredni številki mendoškega GLASNIKA in dnevnika LOS ANDES ter slišali o ljubezni Slovenca do pesmi in posebno zborovskega petja.

Jubilejni koncert je te misli potrdil in navdušil mladino ter obudil mnogo lepih spominov starejšim. Pred dvorano smo že ves teden imeli možnost ogledati si pravi zgodovinski pregled pevskega zbora na razstavljenih fotografijah, vseh 60 let petja, koncertov, potovanj in družabnih prireditev, pri katerih je naš zbor redno sodeloval. Vsi smo si okrepili spomin, vnuki in pravnuki nekaterih pevcev so na posnetkih veseli našli svoje prednike. 190 mendoščanov je pelo pri zboru, 28 jih je že pokojnih. V velik ponos nam je, da današnja zasedba zbora v veliki

večini vključuje mlade fante in dekleta ter tudi argentinske prijatelje.

Dvojezično povezavo prireditve je vodil Davorin Hirschegger. Gospod Stane Grebenc, najstarejši član zbora prve dobe, nam je podal uvodne misli. Med drugim je povedal: „Pred mnogimi leti je pesnik zapisal te besede: Sem pevec in peti je vse mi na sveti, saj dani so glasi, da pojem si včas, Zakaj bi ne pel? ...V letih svojega delovanja in nastopanja je tudi naš zbor večkrat zapel, Sem pevec, zakaj bi ne pel? Z današnjim koncertom pa dokazuje, da še pojemo. V letih svojega delovanja je opravil neprecenljivo poslanstvo s svojim pevskim sodelovanjem v slovenski skupnosti in tudi izven nje ...Tako se danes zahvaljujemo vsem ki pri zboru poje,te, kakor tudi tistim, ki so v času obstoja sodelovali. Za današnji slavnostni koncert je zbor povabil vse bivše pevce, da bodo skupaj zapeli dve pesmi in se z njenim

podajanjem še bolj povezali z vsem občinstvom“ ...

V prvem delu koncerta smo poslušali skladbe pripravljene v zadnjih časih. Na prvem mestu pesem Mapučijev MOYI TUN PAPA INCHE, Valeriana Avilés v priredbi Rodriga Dalzei. Nato SERENATA DEL 900 Gustava Leguizamóna. Prijateljica Mónica Pacheco je pevki Rosita Klinec podarila priredbo te pesmi za mešani mendoški zbor. Sledila je TRABAJOS DE LA VIÑA, Jorge Sosa v prir. Damiana Sáncheza. Na kitari je spremljal David Bajda. Izvedba je bila zelo uspešna.

Sledila je Ariel Ramireza MISA CRIOLLA. Našim tridesetim pevcem se je pridružilo še štirinajst članov zbora Martín Zapata. Solo je pel tenorist Ernest Bajda; kitaro, čarango in bombo so igrali bratje David, Sebastián in Boris Bajda. Zaključek prvega dela je žel dolgotrajni aplavz. Interpretacija je bila odlična, ritmika precizna. Navdušenje pevcev in naroda je to potrdilo.

Drugi del je začel s spominom in čestitkam trem še živim pevcem v Mendoza prve zasedbe zbora. Prejeli so ga. Mici Bajda por. Grebenc, njen mož Stane Grebenc ter inž. agr. Andrej Habjan. Spomine sta podelila Janez Štirn, ki že neprekinjeno poje nad 50 let pri zboru in današnja predsednica zbora ga. Anica Grintal por. Hirschegger. Zahvala je bila tudi izrečena pevcem ki so danes naseljeni v Buenos Airesu in sicer: Mariji Božnar por. Snaj, gospe Marjeti Grilc por. Štefě in redovni sestri Tončki Grintal.

Drugi del nastopa je bil posvečen slovenski pesmi:

SLOVESKA DEŽELA, besedilo J. Razlag, glasba B. Ipavec; OJ, GORA TA KANINOVA, ljudska iz Režije, Ambrož Čopi; PA SE SLIŠ, prir. Karol Pahor; JNJEN ČEUA JTI GNA, prir. Pavle Merku; in GOREČI OGENJ, prir. Marko Bajuk, kot izraz hvalečnosti za doprinos slovenski pesmi v Mendoza; ter DAJTE, DAJTE, Istra, Aldo Kumar.

Sledilo je povabilo vsem bivšim pevcem za skupno petje dveh skladb: VEČERNI AVE, in PLANINSKA, obe Antona Foersterja.

Mogočno sta zadoneli pripravljeni skladbi. Skoraj polovica navzočih je bila na odru.

Splošno navdušenje je prišlo do nepričakovane jakosti. Ploskanje je nagradilo skupni in posrečeni konec drugega dela koncerta. Ob številni skupini pevcev je zbor izrazil zahvalo in podaril v spomin za trud, požrtvovalnost in profesionalni doprinos gospe Mariani Ruiz Díaz za pripravo in vokalizacijo pred vsako vajo in sedanjemu dirigentu Lic. mag. Diegu Bosquetu.

V imenu Društva se je zahvalil predsednik inž. Milan Nemanič. Tri generacije Bajukove družine so bili zborovodji, ravn. Marko Bajuk, prof. Božidar Bajuk, lic. Marcos Bajuk, nato Lenčka Božnar, Fernando Mejías, lic. Roxana Muñoz, in danes lic. mag. Diego Bosquet. Zahvalil se je tudi vsem pevcem ki so skozi 60 let sodelovali pri zboru in izrazil željo, da bi slovenska pesem še v bodoče ohranjala in posredovala slovenske vrednote in jezik rojakom, novim rodovom in potomcem že v četrtem kolenu ter argentinskim prijateljem. „Hvala za ves trud in lepo petje, **ŠE BOMO PELI!**“

Navdušeni zborovodja je pričel in vsa dvorana je zapela Kol'kor kaplic tol'ko let našemu zboru. Vsi navzoči smo z dvignjenimi kozarci in ob sladki torti zaključili slavn jubilej.

Arh. Božidar Bajuk

SAN JUSTO

„Za nas postal je in ostane Človek!“

Na dan Jezusovega rojstva, 25. decembra, smo se zbrali v sanhuški stolnici in bili deležni slovesne svete maše, ki jo je daroval pater Alojzij Kukovica ob spremstvu minis-

trantov. Berili in psalem so brali Karel Groznik, Mici Malavašič Casullo in Tatjana Modic Kržišnik. Darove sta nesli Ani Groznik Puntar in Angelca Podržaj Miklič. Med daritvijo je ubrano pel Mešani pevski zbor San Justo, pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar.

Pred cerkvijo so se slišale čestitke in voščila za vesel božič. Počasi smo prišli do Našega doma in se zbrali v zgornji dvorani. Prijetna božična glasba je vabila naj sedemo ob praznično okrašene mize.

„Blažena noč“ iz grl Danija Cestnika, Aleksa Cestnika, Gregorja Modica, Andreja Grilja in Martina Selana, je pripravila pot, da smo se v srcu približali živim jaslicam. Napovedovalka Ivana Tekavec je pozdravila vse zbrane - posebno avstrijskega veleposlanika v RS dr. Valentina Inzka - in povabila predstavnike vseh organizacij, ki delujejo v sklopu Doma, naj izrazijo pozdrave in voščila. Tako so se zvrstili pred mikrofonom z lepimi mislimi prof. Karel Groznik, Dani Zupanc, Nežka Lovšin Kržišnik, Veronika Marinčič, Ani Malovrh in Stane Mustar.

S pesmijo „Kaj se vam zdi pastirci vi“

(Marjana Grilj, Veronika Malovrh, Metka Malovrh, Joži Malovrh, Marjanka Selan, Marija Štrubelj, Gabrijela Čamernik, Metka Markovič) se je zastor odprl. Zagledali smo s snegom pokrito pokrajino. Sredi odra kozolec - nudil je zavetišče sveti družini (Ingrid Kopač, Martin Selan in Valentin Selan).

Angeli in pastirji so dopolnili zimsko sliko in častili novorojenega Zveličarja.

Vrstile so se razne praznično povezane poezije. „Božična“, so jo radostno podale Mikaela Puntar, Marija Paula Mehle, Natalija Javoršek in Lucijana Trpin; „Otrokova božična želja“; preprosto so jo povedali Niko Oblak, Danilo Žgajnar in Nace Kržišnik; „O jaslice borne“ sta spoštljivo deklamirala Erik Oblak in Aleks Puntar; „Tukaj in tam“ je toplo podal Vanči Štrubelj, „Božično skladbo“ pa je glasno povedala Marta Petelin.

Petje je prepletalo vsako poezijo. Tako so sledile: „No-coj ne morem spati“ (Lučka

Marinčič, Nežka Markovič, Magda Skvarča, Metka Markovič); „To je noč“, „Spusti ta božič v srce“ in „Zavriskajte Bogu“ (šolski zbor).

Vsi skupaj smo za konec zapeli „Sveto

noč“ in s tem zaključili žive jaslice. Zamišel programa je bilo delo Mirjam Oblak; režijo je imel na skrbi Blaž Miklič; scenski prostor je pripravil Tone Oblak; petje so vodile Andrejka Selan Vombergar, Marija Štrubelj in Kristina Šenk; za luči in zvok so poskrbeli Marko in Luka Štrubelj, Erik Oblak in Aleks Puntar.

Izrabili smo priložnost skupnega doživetja in se zahvalili g. Tonetu Oblaku za 50 let žrtvovanega časa, naporega dela, velikih skrbi in truda ... Vse to v dar Našemu domu. Z burnim aplavzom, toplimi besedami in s spomin-sko plaketo smo ga počastili. Hvala Vam in Bog plačaj vse Vaše delo!

Predsednik Doma je vodil molitev in že je mladina postregla zajtrk. Topla mlečna kava, okusne potice (spekle so jih

žene in matere ND) ... pravi užitek. Božično veselje se je nadaljevalo, saj

„.... v davnem mestu tam rojen
je Zveličar božji vam,
ki je Kristus, Bog, Gospod,
ki bo rešil grešni rod. ...“

Marta Petelin

Zaključek leta v Carapachayu

V nedeljo 28. decembra smo se spet zbrali v našem domu v Carapachayu, da proslavimo zaključek leta. Najprej smo imeli sv. mašo, potem smo pa pripravili kosilo. Tokrat je vsak prinesel nekaj hrane, dali smo jo na mizo na sredi dvorane. Vsak si je sam postregel in to je bila dobra zamišl. Ani Klemen ki je bila zadolžena za kosilo.

Medtem smo si ogledali razne dvd-je, od slovenskih lepot do koncertov s poskočno glasbo. Popoldan smo pa posvetili igram (vsak je moral prinesiti en dobiček). In iskali smo skrite besede, treba je bilo tudi urediti črke raznih besed, povezati stavke, nekaj ugank je bilo ... Bila so tudi vprašanja in 3

možnosti odgovorov. Na ekranu smo pokazali slike slavnih slovenskih moških, tisti ki jih je največ uganil je spet zadel dobiček. Veliko lepih daril se je nabralo in skoraj vsak je enega dobil.

Žrebali smo tudi 5 nočitev v Villa Gesell in digitalni foto aparat; in še nekaj drugih iger je bilo.

Lušno smo se imeli, dobro jedli, se naigrali in si voščili vsega dobrega v prihajajočem letu.

Naj vam novo leto prinese čim več lepih stvari, naj bodo pozabljeni vsi dvomi in skrbi. Uspeh naj vam povsod sledi, sreča, zdravje, veselje, ljubezen, naj med vami tli!

Marjana Pirc

SDO/SFZ

Mladinski odbori za letošnje leto

V prvih dneh preteklega decembra se je mladina vsakega buenosaireškega doma zbrala, da bi izvolila nove krajevne odbore za leto 2009 in tako tudi določila delegate za centralna oz. zvezna odbora SDO-SFZ (glej *Svobodno Slovenijo* 2008, št. 52)

V tej številki vam nudimo vam seznam vseh odbornikov - število mladih sodelavcev se kar veča! - in prav vsakemu želimo veliko sreče in uspeha v tej novi delavni dobi 2009.

Mladinski odbor Slovenske vasi

Predsednica, **Marija Gerkman**; podpredsednica, **Yamila Grbec**; podpredsednik, **Valentin Grbec**; tajnik, **Damijan Rozina**; blagajnik, **Luka Rome**; gospodinja, **Yamila Grbec**; podgospodinja, **Tatjana Grbec**; gospodar, **Gabrijel Burja**; kulturna referentka, **Klavdija Rozina**; športni referent, **Silvio Rozina**; pomočnik, **Kristijan Zorko**; delegata, **Sonja Rozina** in **Tomaž Sušnik**.

Mladinski odbor Slomškovega doma

Predsednica, **Marjanka Oblak**; predsednik, **Andrej Grabnar**; blagajnik, **Matjaž Pustavrh**; gospodinji, **Dafne Ribnikar** in **Cintja Seljak**; gospodarja, **Martin Pustavrh** in **Danijel Vasle**; športni referenti **Lučka Kinkel**, **Maja Podržaj**, **Lucijana Seljak** in **Damijan Malalan**; kulturni referenti, **Nataša Malovrh**, **Anika Lenarčič** in **Pavel Mehle**; delegata, **Marjana Jakoš** in **Tomaž Vomberger**.

Mladinski odbor Slovenske Pristave

Predsednica, **Majda Maček**; predsednik, **Franci Schifrer**; tajnik, **Jože Rožanec**; blagajnika, **Martina Kokalj** in **Andrej Conde**; gospodarja, **Ivan Golob** in **Tomaž Klemenčič**; gospodinji, **Viktorija Selan** in **Tatjana Gričar**; športni referenti, **Natalija Mele**, **Gabrijel Pavšer** in **Danijel Grohar**; kulturni referenti, **Marjanka Ayerbe**, **Saši Ayerbe** in **Kristjan**

Kopač; delegati, **Martin Zarnik**, **Luka Kenda**, **Tomaž Kenda** in **Pavel Grohar**; stenčas, **Tatjana Rožanec**, **Lucija Skubic**, **Nevenka Grohar** in **Karolina Kenda**.

Mladinski odbor Našega doma San Justo

Predsednica, **Veronika Marinčič**; predsednik, **Milan Godec**; podpredsednica, **Cecilija Malovrh**; podpredsednik, **Martin Uštar**; tajnica, **Monika Oblak**; tajnik, **Erik Oblak**; blagajnik, **Maxi Malovrh**; gospodinja, **Ana Klara Zafra**; gospodar, **Aleks Puntar**; športna referenta, **Debora Štrubelj** in **Vanči Štrubelj**; kulturna referenta **Lučka Marinčič** in **Marko Malovrh**; delegata, **Tatjana Groznik** in **Marjan Godec**; stenčas, **Ludmila Smrdelj** in **Nadja Miklič**.

Mladinski odbor Slovenskega doma Carapachay

Predsednica, **Nadja Jan**; tajnica, **Natalija Mitton**; blagajnik, **Martin Markež**; športna referenta, **Mikaela Resnik** in **Pavel Aleš**; kulturna referentka, **Alenka Žnidar**; gospodinja, **Tatjana Klemen**; gospodar, **Andrej Žnidar**; pevski referent, **Tomaž Klemen**; delegat, **Aleksander Žnidar**.

Mladinski odbor Slovenskega doma San Martín

Predsednica, **Lucijana Dimnik**; predsednik, **Damijan Jerman**; blagajniki, **Tomaž Kastelic** in **Ivan Dimnik**; kulturna referenta, **Julija Kastelic** in **Luka Škulj**; pomočnika kulturnih referentov, **Katerina Podržaj** in **Marjan Škulj**; tajnica, **Saška Podržaj**; stenčas, **Štefanija Leber** in **Natalija Jerman**; pevski referentki, **Zofia Kastelic** in **Andreja Boltežar**; gospodar, **Nikolaj Škulj**; gospodinja, **Erika Šenk**; športna referenta **Sonja Dimnik** in **Sebastijan Skale**; delegati, **Mikaela Podržaj**, **Leo Belec** in **Matija Belec**.

Podatke je posredoval Tomaž Vomberger

DRUŽINA IN DRUŽBA

Ko je zakladničar že onstran

METKA KLEVIŠAR

Pogosto srečam ljudi, ki jim je umrl kdo od najbližjih in mi pripovedujejo, kako se po smrti čutijo s pokojnim povezani na prav poseben način. Kako jim pokojni pomaga živeti, reševati razne probleme, kako se obračajo nanj z najrazličnejšimi prošnjami. Sama nimam veliko takšnih izkušenj, mi je pa lepo poslušati ljudi, ki o tem pripovedujejo. Vidim, kako jim to pomaga živeti in tudi premagovati žalost in stisko ob izgubi. Marsikdo ob takšnih pripovedih zamahne z roko, češ, saj je vse to le plod domišljije. Meni pa se vendarle zdi, da ne smemo tako soditi in da moramo tudi takšne pripovedi jemati z vsem spoštovanjem, tudi če sami nimamo takšnih izkušenj.

Ob vsaki smrti se srečujemo z veliko skrivnostjo, s toliko vprašanji, na katera ne znamo odgovoriti. Lahko samo verujemo in upamo, da nam bo nekoč vse jasno. Našim pokojnim je že jasno, drugače gledajo na nas.

Moja znanka zelo pogosto misli na svojo sestro, s katero sta skupaj živeli. Še sedaj, nekaj let po njeni smrti, se čuti z njo zelo povezana. Zdi se ji, da ji prav ona na poseben način vliva moči, ko se ji zdi, da ji pojenjajo. Takole je nekoč razmišljala o tem: „Moji rajni sestri ni poguma nikoli zmanjkalo, meni pa hitro. A zdaj je bolje. Sem se vrgla po njej. Spoznavam, da dediščino zares prejmeš takrat, ko je zakladničar že onstran; prej njegova last še ni tvoja.“

O teh njenih besedah sem veliko premišljevala. Ljudje, s katerimi smo živeli in so odšli, so res lahko pravi zakladničarji, ki nam iz tega zaklada vedno znova dajejo moči za naprej. Kako smo povezani med seboj, tisti, ki smo tu, pa tisti, ki so nekoč bili, pa verjetno tudi tisti, ki bodo prišli za nami. O vsem tem zelo malo razmišljamo na glas, kot da bi se bali, da bomo v očeh nekaterih ljudi veljali za sanjače. Pa je tudi srečevanje s to skrivnostjo onstran bistven del našega življenja, ki nas vseskozi zelo zaposluje, tudi če o tem ne govorimo.

Zaščita dvojezičnosti

Predsednik italijanske dežele Furlanije-Juljske Krajine (FJK) Renzo Tondo bo v odlok o izvajanju tistih določil zaščitnega zakona za slovensko manjšino, ki zadevajo vidno dvojezičnost, vključil tudi tržaško pokrajino in občino Ronke.

V ta namen naj bi Tondo že v kratkem podpisal nov odlok o uporabi slovenščine v javnosti, piše Primorski dnevnik.

Kot piše Primorski dnevnik, naj bi Pokrajina Trst in občina Ronke iz odloka izpadli zgolj zaradi birokratskega nesporazuma,

zato naj bi Tondo v kratkem podpisal nov odlok, ki bo vsebinsko dopolnil prvega. Da gre za nespornost, sta za Primorski dnevnik potrdila tudi predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat in župan Ronk Roberto Fontanot.

SLOMŠKOV DOM

Maxiodbojka

V Slomškovem domu je nastala ženska ekipa maxiodbojke, poimenovana SLO. Že pred štirimi leti se nas je, na vzpodbudo Tonči Koželnik, zbrala kar lepa skupina „maxi“ deklet različnih generacij nad 30 leti in začelo trenirati vsako soboto popoldan pod vodstvom že nekdanjega trenerja,

Lic. Miha Skubica. Družilo nas je veselje do odbojke in tudi prijateljstvo, ki se je soboto za soboto večalo v krogu našega nepogrešljivega mate-ja. Včasih so se nam pridružili tudi kaki moške, med tem ko so se naši otroci igrali na vrtu doma in se zabavali med seboj.

Večkrat smo organizirale tekme s podobnimi ekipami, da bi se lahko pomerile v igranju.

Minulo leto smo si že ob začetku zastavile višji cilj: odidem v Mar del Plato na turnir Maxi Voley 2008. Začele smo trenirati bolj resno in zavzeto in se tako julija meseca odpeljale s trenerjem na morje. Zanimive izkušnje smo prinesle nazaj, saj smo tekmovala proti skupinam različnih krajev Argentine.

To nas je navdušilo, da smo se meseca avgusta upale vpisati v redni turnir „Maxi Voley del Oeste“. Karla Malovrh je postala naša neutrudljiva delegatinja in skrbela za vse podrobnosti, urejevala urnike, itd. Tekmovala smo vsak konec tedna z različnimi ekipami tega okraja. Včasih smo zmagale, včasih pa tudi ne. Tekmo za tekmo smo se učile vztrajnosti, potrpljenja, muje, in strategije. Tako smo proti koncu dosegle 2. mesto turnirja „Estímulo“, kar je za začetek kar dobra pozicija v tej kategoriji.

Hvaležne smo našemu požrtvovalnemu trenerju Mihui, ki nas z velikim potrpljenjem trenira, sprem-

lja in vodi pri odbojki že toliko let in nas vzpodbuja, da bomo igrale vedno boljše. Saj verjetno uganete, da voditi tako veliko skupino žensk ni lahka stvar.

Gotovo se zavedate, kako težko je izpolniti vse to nam, ki smo večina mami- ce, Zato moramo še povedati, da so ob nas stali in nam pomagali pridni možje in naše družine. Brez njihove pomoči, tega projekta sploh ne bi mogle izpeljati.

Z navdušenjem smo končali leto s prijateljsko večerjo, kjer smo naredili pospravo, obujali spomine, gledali slike in filme naših tekem in se končno še zmenele, da gremo drugo leto še tako naprej. Zato, že od zdaj povabimo za leto 2009 tudi druga „maxidekleta“, iz različnih okrajev, ki bi se nam rade pridružile v tem zanimivem projektu. Katera si želi trenirati z nami, naj pokliče na Karlin telefon 15 53 84 55 41.

Dovolite nam še izraziti, da je z odbojko zopet zaživelo v nas navdušenje nekdanjih mladih let. Dokazale smo sebi in drugim, da se v teh letih lahko še veliko doseže v športnem in socialnem krogu, saj je marsikatera od nas uspela izboljšati zmogljivost in dosegljivost v primerjavi z mlajšimi leti, kar pa pomeni, da je res vztrajnost in muja pot do dosege vsakega cilja.

Trenirale smo: Karla Malovrh, Tildi Štefe, Bety in Mary Miklavc, Helena Rode, Lili Bohinc, Gabi Malovrh, Patricija Mugerli, Silvi Škerlj, Lučka Groznik, Tonči in Marta Koželnik, Anka Smole in Sonja Tomazin.

-S-

GOSPOD JOŽE RAZMIŠLJA

Knjiga

Nikakor ni sama sebi namen. Vsaka dobra knjiga je pisana zato, da nam pomaga, da nam dela kratek čas, da se seznanimo z mnogimi novimi stvarmi in ne nazadnje in poleg ostalih sredstev, da nam več kulture, ki naj nas odlikuje. Lahko rečemo, da imamo za vsako potrebo, tudi temu primerno knjigo. In še lahko rečemo, da so tisti, ki pišejo dobre knjige, veliki

dobrotniki človeštva, če hočemo vse to uporabiti za naše dobro.

Žal pa so knjige, ki bi nam lahko koristile, na mizi, v omari in v knjižnicah in čakajo, da se jih bo kdo usmilil. Zgleda, da so nam odveč in da nam niso potrebne. In posledice takšnega mišljenja so očitne. Manj napora nas stane prižigati televizor, kot pa brati in prebrati eno knjigo. In v tem pogrešimo vsi. Starejši in še posebno mladina. Morda so za koga bile šolske knjige edine in zadnje v njihovih rokah. Zato je kultura manjša, pa to ljudem ni mar.

Včasih so ljudje veliko brali, predvsem v zimskem času. Knjiga jim je bila kakor vsakdanji kruh. In to vsi, starejši, pa tudi mlajši. Komaj so naši predniki v Sloveniji čakali na „Mohorjeveke“.

Danes na žalost ni več tako. In posledice se poznajo. To je ene vrste bogastvo, ki pa nas ne pritegne. Ni bogastvo samo denar in zemlja, je še druge vrste bogastvo, na primer, dobra knjiga, med mnogimi drugimi stvarmi. Vendar to bogastvo ne napolni žepa in denarnice in nas zato tudi ne privlači.

Danes je pač tako. Na žalost. Kjer tako mišljenje prevladuje, je jasno, da narodi nimajo velikih mislecev, kulturnikov in pisateljev. Vse to jim da tudi dobra knjiga, tudi slovenska.

Več je knjig, tudi novejših, ki nam govorijo o slovenski polpreteklosti in zgodovini, in o našem krvavem uporu komunističnemu nasilju. Nihče ne more in ne sme reči: to je preteklost, pustimo mrtve v miru. Kot je dejal pokojni papež Janez Pavl II, se mora tudi danes vsak osebno odločiti: za Kristusa ali proti Njemu.

Za vse to in še za mnoge druge namene nam služijo dobre knjige. Če jih preberemo in njihovo vsebino uporabimo za dobro.

NOVICE IZ SLOVENIJE

ZATEGNITE SI PASOVE

Vlada je na seji sklenila, da ministrom in državnim sekretarjem zniža plače ter zamrzne plače direktorjem v javnem sektorju. Napovedala je tudi zamrznitev funkcionarskih plač ter spremembe pri usklajevanju plač javnih uslužbencev, o čemer so se že začeli pogajati s sindikati javnega sektorja.

TRADICIONALNI PERPETUUM

Pred ljubljanskim Magistratom je bil v organizaciji Društva za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra tradicionalni božični koncert, na katerem so nastopili jazzovski zbor Perpetuum Jazzile pod vodstvom Tomaža Kozlevčarja, Nuša Derenda ter vokalna skupina Xplosion.

TI DVA, JAZ NOBENEGA — V POVPREČJU VSAK ENEGA

V Sloveniji je imel v letu 2007 osebni avtomobil vsak drugi prebivalec Slovenije. Medtem ko je bila povprečna starost avtomobila leta 2001 6,9 leta, je bila ta lani 7,7 leta, ugotavlja državni statistični urad.

NOBENE STAVKE

V letu 2009, ko se bodo težave zaradi finančne in gospodarske negotovosti povečale, lahko brez službe ostane nekaj 10.000 ljudi, je ob robu sestanka s sindikati javnega sektorja dejal premier Borut Pahor. Ob tem je opozoril na recesijo v državah, ki so pomembne slovenske gospodarske partnerice. (Neverjetno: sindikati niso napovedali nobene stavke zaradi te napovedi ...)

INFLACIJA V DECEMBRU

Cene življenjskih potrebščin so se decembra v primerjavi z mesecem prej že tretjič letos znižale, tokrat za 0,6 odstotka. V letu 2008 pa je inflacija znašala 2,1 odstotka. Inflacijo je po ugotovitvah Umarja navzdol zanihal padec cen nafte, ekonomisti pa pričakujejo njeno nadaljnje umiranje. Povprečna letna inflacija znaša 5,7 odstotka. Merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, ki se uporablja za primerjavo rasti cen v EZ, smo v decembru prav tako zabeležili deflacijo, in sicer v višini 0,7 odstotka, letna rast cen pa je bila 1,8-odstotna.

MUSLIMANI SO KUPILI „PARCELO“ V LJUBLJANI

Islamska skupnost v Sloveniji je končno postala lastnik 11.364 kvadratnih metrov zemljišča, ki je predvideno za izgradnjo džamije oz. islamskega verskega in kulturnega centra v Ljubljani, so sporočili iz Mešihata Islamske skupnosti. Kot so zatrдили, je islamski skupnosti uspela pravočasno zagotoviti sredstva za izplačilo celotne kupnine, ki znaša okoli 4,1 milijona evrov.

PO SVETU

SPOPADI V GAZI

Hudi spopadi med izraelskimi silami in oboroženimi pripadniki Hamasa na območju Gaze ne pojenjajo. Potem ko je omenjeno palestinsko gibanje po izteku premirja med stranema sredi decembra z raketami obstreljevalo jug Izraela, je ta odgovoril z napadi, ki se nadaljujejo že več kot 10 dni. Kot je napovedal izraelski obrambni minister Ehud Barak, bo ofenzive konec takrat, ko bodo dosegli svoje cilje. Izraelski predsednik Šimon Peres je v intervjuju za ameriško televizijo ABC poudaril, da njihov namen ni okupirati Gazo ali uničiti Hamas, ampak končati nasilje. Izraelska letala so v noči na ponedeljek napadla 30 ciljev, kjer naj bi Palestinci skrivali orožje. Izraelska vojska je nadaljevala tudi kopensko ofenzivo - po poročanju palestinskih virov naj bi s topništvom in z vojaških ladij obstreljevali glavni cesti v osrednjem in južnem delu Gaze. Izraelske enote so območje ob podpori tankov razdelile na dva dela - severnega so že zavzele in ga odrezale od preostalega območja ter tako preprečile dostavo orožja, zalog in borcev z juga. Izraelski obrambni minister Barak je sporočil, da so delno obkolili mesto Gaza, gibanje Hamas pa naj bi bilo močno prizadeto. Napovedal je še, da bo Izrael nadaljeval ofenzivo na območju, saj še ni dosegel svojih ciljev. „Delamo vse, kar mora narediti država za zaščito svojih državljanov. Želimo, da se napadi na naše državljane in naše vojakе končajo“, je dodal. To je za ameriško televizijo ABC povedal tudi izraelski predsednik Peres. Obenem je ostro kritiziral palestinsko gibanje in dejal, da je izraelska vojaška ofenziva proti Gazi posledica Hamasovega kršenja prekinitve ognja in da ta zdaj čuti posledice svojih napak.

KOMISIJA ZA ZDRAVJE

Evropska komisija je članice Evropske unije pozvala k sprejetju ukrepov, s katerimi bi izboljšali varnost pacientov v bolnišnicah. Po podatkih Bruslja namreč letno med 8 in 12 odstotkov oseb, ki so sprejete v bolnišnico, utrpi škodo zaradi zdravljenja, vključno z bolnišničnimi okužbami. Zaradi teh okužb letno umre okoli 37.000 ljudi. Med oblikami škode, ki jih lahko utrpijo pacienti, komisija

PISALI SMO PRED 50 LETI

PLEZALNA TURA NA ANTARTIKI

Club Andino Bariloche je prejel z argentinskega oporišča Belgrano na Antartiki brzojavno sporočilo, da so dne 28. novembra 1958 trije člani tamkajšne znanstvene skupine preplezali 400 m visoko steno Nunataka Moltke. Navezo so sestavljali: Dinko Bertoncelj (vodnik), dr. Lisignoli in Omar Mejías. Plezalna tura je bila srednje težka z enim jako težavnim mestom, kjer je bilo treba uporabljati tehnične pripomočke.

Nunatak Moltke se dviga v Filchnerjevi ledeni pregraji v jugovzhodnem kotu Weddellovega morja, kakih 70 kilometrov od oporišča General Belgrano. Vzpon argentinskih plezalcev je prvi takšen podvig na tem področju Antartike in verjetno tudi eden redkih plezalnih podjetij, ki so se na belem kontinentu dozdaj podvzela.

V zvezi s tem novim uspehom rojaka Dinka Bertonclja na Antartiki znova opozarjamo na njegov nadvse zanimiv dnevnik o življenju in delu znanstvene odprave na Antartiki, ki je objavljen v Zborniku-koledarju Svobodne Slovenije za leto 1959.

SLOVENC V ARGENTINI

Šolski izlet

Mladinski odsek Društva Slovencev je priredil 21. decembra izlet slovenskih tečajev v Gonzalez Catán na pristavo šolskih bratov. Udeležence skoro vseh tečajev so pripeljali s posebnimi vozili; tako so se tudi vračali. Lepa in vesela pesem je spremljala izletnike vso vožnjo tja in nazaj. Izleta se je udeležilo 355 otrok. Ob pol enajsti uri je bila v prostрани zavodski kapeli sv. maša, ki jo je imel hišni duhovnik Martin Radoš. Po maši pa so otroci pod vodstvom učiteljstva prepevali, tekmovali v nogometu, se zabavali in igrali v krasni senci obširnega parka. (...)

M.

NOVI ŠOLSKI PROSTORI V SAN MARTINU

Slovenskemu šolskemu tečaju, ki je imel doslej prostore v majhni cerkveni dvorani, je ponudil g. Oskar Pavlovčič prostore v svoji hiši, ki jo je pravkar xxxxxx v ulici Tucuman 171. V nedeljo 27. decembra po maši so se setali starši, da si te prostore ogledajo in sklepajo o morebitni njihovi preureditvi. Sestanek je vodil g. dr. Starc. Ob tej priložnosti je tajnik Društva Slovencev g. R. Smersu izjavil, da bo Društvo Slovencev po svoji moči pomagalo pri opremitvi novih prostorov za slovenski tečaj v San Martinu.

DRUŽABNA PRIREDITEV SLOVENSKE BESEDE

V soboto 28. decembra je imela Slovenska beseda svojo družabno prireditev v običajnih prostorih v Santos Lugares. Udeležba je bila zelo dobra, kar je dokaz, da so družabne prireditve za rojake potrebne, ker se od časa do časa na njih snidejo in pogovorijo o vseh stvareh. Obenem je pa bil ta obisk (nad 320 ljudi) dokaz, kako domače in prijetne so družabne prireditve Slovenske besede. Zopet se je odlično izkazal znani orkester Moulin Rouge in znova je bil prvi dobiček bogatega srečolova velika oljnata slika g. Jošta Dejaka. (...)

Svobodna Slovenija, 1. januarja 1959 - št. 1

omenja bolnišnične okužbe, nepravilne ali prepozne diagnoze, kirurške napake ter napake, povezane s predpisovanjem zdravil. Evropska komisija pa je tudi pred novim letom sporočila, da je številka za klic v sili 112 zdaj dostopna po celotni Evropski uniji. Omenjena številka namreč deluje tudi v Bolgariji in Romuniji, kjer so se doslej pojavljale težave. Številka 112 je bila uvedena leta 1991 kot dopolnilo nacionalnim številkam za klic v sili z namenom izboljšati dostopnost reševalnih služb v vseh članicah unije. Od leta 1998 morajo članice zagotavljati brezplačne klice na številko 112 z vseh stacionarnih in mobilnih telefonov, od leta 2003 pa morajo operaterji reševalnim službam zagotavljati tudi podatke o kraju, od koder je prišel klic.

RESUMEN DE ESTA EDICION

CUMPLEAÑOS 61

Un nuevo año comienza y es tiempo de repensar para dar con gran firmeza el próximo paso hacia adelante. El semanario Eslovenia Libre nació allá por 1942 en Eslovenia, en tiempos de la ocupación siguiendo los ideales de libertad. La guerra había terminado pero la libertad seguía oprimida... Ya en la Argentina en 1948, el semanario continuó con su publicación (sus ideales intactos, y con la función de cronistas de la comunidad eslovena). El semanario sobrevivió 60 años - gracias a los editores, los comentaristas de las actividades y quienes están suscriptos y lo leen. También el gobierno de Eslovenia, ahora, apoya la continuidad del periódico. Será en 2009 el cumpleaños nº 61, con la ayuda de todos y la bendición de Dios. (Pág. 1)

TEATRO ESLOVENO-ARGENTINO

En el salón del Museo Esloveno del Teatro, en Ljubljana, se realizó la presentación del libro de Marjan Pertot “Slovensko gledališče v Argentini” (El teatro esloveno en la Argentina). El libro consta de 500 páginas. Los capítulos están organizados según los centros eslovenos; cada presentación está ordenada por el nombre del director/organizador del acto cultural y por año. El trabajo de recopilación incluye cualquier presentación sobre el escenario de los diversos centros (excluidos están los conciertos), es decir: obras teatrales, noche de recitaciones, actos conmemorativos, cierres de curso e incluso presentaciones cortas por el festejo del día de la madre, etc. Es decir, en el libro de Pertot está todo aquello que ocurrió sobre los escenarios y fue comentado en forma escrita en algún periódico u otra clase de texto escrito; si no fue escrito, no hay documentación que avale su realización. Hay reseñados unos 1500 actos culturales. (Pág. 2)

¡SEGUIREMOS CANTANDO!

El coro esloveno de Mendoza celebró el 28 de diciembre próximo pasado el 60º aniversario. Fue en la Nochebuena del año 1948, cuando 7 cantantes, sin partituras, cantaron durante la misa algunas canciones navideñas - ese fue el inicio del coro. A lo largo de la semana hubo una exposición de fotografías históricas del coro esloveno. Muchos recordaron aquellas presentaciones y otros se alegraron de identificar en las fotos a los suyos. 190 mendocinos cantaron en el coro, 28 de ellos ya han fallecido. La presentación del concierto estuvo a cargo de Davorin Hirschegger. Las palabras alusivas las brindó Stane Grebenc, integrante de la primera etapa del coro. El concierto se dividió en dos partes. Acorde a la fecha se felicitó especialmente a 3 integrantes del primer coro, que residen actualmente en Mendoza: Mici Bajda Grebenc, Stane Grebenc y el ing. agr. Andrej Habjan. Hacia el final del concierto todos, quienes alguna vez integraron el coro, subieron al escenario y juntos cantaron dos canciones. Finalmente, el coro agradeció a Mariana Ruiz Díaz y al Lic. Diego Bosquet por su esfuerzo y profesionalismo. (Pág. 3)

NAVIDAD EN SAN JUSTO

El 25 de diciembre en el centro esloveno de San Justo, como ya es tradición, se realizó el pesebre viviente. Luego de la misa, en el escenario del salón principal se representó el pesebre. Participaron: el coro mixto de San Justo, el coro escolar de Balantičeva šola y un grupo recitó poesías alusivas a la fecha. La dirección estuvo a cargo de Blaž Miklič y la escenografía fue obra de Tone Oblak. Todas las organizaciones que trabajan en la órbita del centro expresaron los saludos correspondientes. Antes del desayuno con potica (horneada por las madres del centro), se felicitó al Sr. Tone Oblak por sus 50 años de trabajo en beneficio de la colectividad de San Justo. (Pág. 3)

MAXI VOLEY

En el centro esloveno de Ramos Mejía se formó un equipo femenino de maxi-vóley; su nombre: SLO. Hace ya 4 años que mujeres de 30 y más años se juntaron para entrenar cada sábado bajo las órdenes del Lic. Miha Skubic. En el año 2008 participaron del torneo marplatense Maxi Voley '08. En agosto pasado el equipo se inscribió en el torneo regular “Maxi Vóley del Oeste”. Obtuvieron el segundo puesto en la categoría Estímulo. Las integrantes del equipo pudieron demostrarse a sí mismas y a los demás que aún pueden superarse. (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alenka Godec / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar Za Društvo ZS: Alenka Jenko Godec / Urednik: Tone Mizerit Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Marko Vombergar, Božidar Bajuk, Marjana Pirc, Tomaž Vombergar, Sonia Tomazin in Metka Mizerit. Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 150, pri pošiljanju po pošti \$ 215, Bariloche \$ 175; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS. Čeke: v Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina - Tel.: (54-11) 4301-5040. - E-mail: info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta Nº 7211
	R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucia Bogataj
H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

Počitniški dom „Dr. Rudolf Hanželič“ sporoča, da je gostom na razpolago vse leto. Tel.: 03548-494046; Mobitel (011) 15-6152-9978; e-mail: hoteldecampo@yahoo.com.ar

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog, Nevropsihiater. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadst. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvjetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Laval 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@fibertel.com.ar

Dra. Ana C. Farreras de Kočar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Lunes y jueves de 15 a 18 hs. Ricchieri 67 3º H (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4656-4039 - Cel.: 15-6447-9683 farrerasanac_te@yahoo.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 6. januarja 2009

1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,33 US dolar
1 EVRO	1,59 KAD dolar
1 EVRO	4,67 ARG peso

OSEBNE NOVICE

Rojstvo

Dne 28. novembra 2008 se je v Španiji rodil **Mirko Kogovšek**, sin Andreja in Ileana Spittle. **Srečnim staršem, iskreno čestitamo!**

Krsta

V cerkvi Marijinega rožnega venca v Haedo je bil krščen, 3. januarja 2009 **Santiago Paulise**, sin Alejandra in Pavlinke Vombergar. Botra sta bila Veronika Vombergar por. Grilj in Daniel Paulise. Krstil je župnik Juan José Cencig.

V cerkvi Marije Pomagaj je bil 27. decembra 2008 krščen **Nicolás Selan**, sin Gabrijela in Veronike roj. Ceberio. Botrovala sta Karel Selan in Yanina Caponnetto; krstil pa je Pavle Novak CM.

Iskrene čestitke!

Poroki

20. decembra sta sklenila zakonsko zvezo med poročno sveto mašo **Magdalena Irurueta** in **Damijan Markež**.

27. decembra sta se poročila v cerkvi Jesús en el Huerto de los Olivos, Olivos, **Natalia Mitton** in **Martin Markež**.

Novoporočencem želimo veliko božjega blagoslova na novi življenjski poti!

Novi diplomanti

Na Instituto P. Superior de Formación Docente je meseca julija 2007 dokončala študije **Veronika Luna Praprotnik roj. Pograjc** in postala „Profesora de educación inicial“.

25. novembra je na buenosaireški državni univerzi UBA (podružnica San Isidro) dokončala študije **Natalia Erica Jemec** in prejela naslov „Licenciada en terapia ocupacional“.

Na buenosaireški državni univerzi je 11. decembra 2008 dokončala študije **Marjana Cecilija Dolinar** in postala Licenciada en Administración de Empresas.

Decembra 2008 je na IAG dokončala študije **Valerija Pograjc** in dobila naslov „Profesional gastornómico“.

16. decembra je končal študije na UBA **Martin Rozina** in postal diseñador gráfico.

19. decembra je na univerzi John F. Kennedy dokončala študije **Daniela Veronés Hostnik** in postala „Licenciada en demografía y turismo“.

27. decembra je podal zadnji izpit in postal komandant Boeing 737-500 pri Aerolineas Argentinas **Nicolas Možina**.

Vsem čestitamo in želimo mnogo uspehov!

Zaradi pomote v božični številki, objavljamo pravilne telefone:

Tel./Fax.: 4623-2932 / 4623-4936 - semele@uolsinectis.com.ar

SLOVENCIN ŠPORT

DAKAR JE V JUŽNI AMERIKI?

Nekdaj svetovno znani reli Pariz-Dakar ali Lizbona-Dakar se je zaradi nevarnosti, ki so pretile tekmovalcem v Mavritaniji, moral preseliti na ameriško celino. Ohranil je ime – Dakar – za letos pa so organizatorji izbrali argentinske in čilske pokrajine. Amerika je kar nekaj kilometrov bolj oddaljena od Slovenije kot pa Afrika, zato je najbrž tudi to vzrok, da je med tekmovalci samo en Slovenec – puščavski lisjak na motorju Miran Stanovnik s startno številko 17.

Dirka je razdeljena na štirinajst etap, ki se odvijajo v petnajstih dneh (en sam prost dan je vmes), kar pomeni velik napor in pa veliko možnosti za odstop. Ob koncu tretje etape je bilo izločenih čez trideset motoristov.

Stanovnik je začel dobro, a kmalu začel zasedati običajna mesta. Najprej je bil tretji, v drugi 26, na tretji 19. S temi uvrstitvami je med motoristi zasedel skupno 16. mesto (med 178. sotekmovalci).

A reli je komaj začel. Pustimo se presenetiti.

Dopisnikom in poročevalcem (Pa, prosim, brez zamere)

Mislím, da se niti dobro ne zavedamo, kaj vse pomeni naša draga Svobodna Slovenija za skupnost in njen obstoj, za medsebojno obveščanje in predvsem za zgodovino delovanja Slovencev v Argentini, in v sklopu tega, Slovencev po svetu. Delno dojamemo važnost časopisa, ko pripravljamo razne opise in brošure za okrogle obletnice, pa le na straneh starih izvodov najdemo potrebne podatke. Tudi ravnokar dotiskana in predstavljena monumentalna knjiga o slovenskem gledališču v Argentini (glej stran 2) se ne bi mogla napisati brez gradiva, objavljenega na naših straneh.

Vsega tega pa ne bi mogli doseči brez pomoči naši zvestih sodelavcev in požrtvovalnih dopisnikov v posameznih slovenskih skupnostih tako v okolici Buenos Airesa kot v notranjosti. Njim gre vsa čast in zahvala.

Rad bi pa omenil pojav, ki ga opažamo zadnje čase v uredništvu: nekatera poročila so dolga, predolga. In to nam povzroča težave: ne moremo objaviti vseh člankov, ali ti izidejo z veliko zamudo; fotografije, ki so tudi važen del kronike, moramo objaviti v manjšem formatu; zmanjka prostora za ostalo gradivo, ki ga naročniki tudi radi berejo ... In končno, verjemite mi, dolgoletna izkušnja nam pove, da **dolgih člankov nihče ne bere!**

Toplo priporočamo torej, da vsak po resni presoji določi dolžino svojega članka. Danes, z modernimi računalniki, ki nam vsak hip povedo koliko smo že napisali, je to enostavno.

Kot nasvet; normalen dogodek okoli 2500 do 3000 znakov (caracteres). Važnejši (obletnice, itd.), do 4500 znakov. Po možnosti ne več.

Kot model: že dolga leta piše v naš list znani „J.T.“, ki izstopa po zavidljivem ravnotežju med točnostjo poročanja in dolžino poročila. Učimo se pri mojstrih.

Pa, prosim, brez zamere. Saj imata prošnja in nasvet en sam in isti cilj: čim boljša, lepša in bolj privlačna Svobodna Slovenija.

Urednik

Cena oglasov

Več kot osem let je cena oglasov v Svobodni Sloveniji ostala nespremenjena. Spričo vseh podražitev in rastočih stroškov pri izdajanju časopisa smo prisiljeni, da spremenimo tudi ta dejavnik. Zato smo od 1. januarja letošnjega leta podražili oglase, in sicer za 50%, kar je še vedno zelo daleč od zgodovinske cene.

V Svobodni Sloveniji vsaka kolona meri 4 cm. Tako sedaj centimeter enokolonskega oglasa stane 6.- pesov; za dve koloni \$ 10.-; za tri kolone \$ 15.-; za štiri kolone \$ 22.-; za 5 kolon \$ 25.- za 6 kolon (cela širina strani) pa \$ 30.- vsak centimeter višine.

ALMANAH RASTi XXXVII

Oj srečna leta

Nikjer nisem zasledila, kdo je dal pobudo, da je peti letnik Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka začel pisati almanah - zbornik, ki je bil zamišljen kot dokaz, kaj so dijaki pridobili na tečaju in da so sposobni napisati preprost spis. Ko so leta 1968 tečaj dopolnili s petim letnikom, so ga začeli pisati in od tedaj so ga izdali vsako leto.

Letošnjemu almanahu smo dali naslov „Oj srečna leta“. V njem opisujejo dijaki svoja mladostna doživetja, potovanja, počitnice, njihova zanimanja, razvedrila. Vsak dijak si je snov izbral sam. Predstavili jih bomo kar po vrsti.

Saši Ayerbe Rant je lansko leto prežive-la tri mesece na Škotskem, kjer je obiskovala redno šolo. Opisala je svoje doživljanje in vtise o deželi, ki jo je spoznala.

Kmetija starega očeta je bila kraj najlepših spominov na otroška leta. Nevenka Belič je tam vzljubila pristno življenje v naravi in nam to povedala v svojem prispevku.

Hanželičev dom v Cordobi; kdo od nas ni tam kdaj preživel svojih počitnic. Ivan Golob se spominja šolske kolonije, iger in pohodov na hribe.

Ezekiel Grbec razmišlja o prihodnosti in načrtih za svoje življenje.

Abiturijenka iz Bariloche je tudi poslala svoj prispevek za Almanah. Viktorija Hernández Smersu ima najlepše spomine na

dobo srednje šole, ki jo je obiskovala v Don Boskovem zavodu.

Danijel Jerman je med zapuščino starega očeta našel „stari bas“. Od takrat je igranje na ta inštrument njegov najljubši konjiček.

Vsi smo kdaj šli na Uritorko. Natalija Jerman se je z mamico, bratcem in teto povzpela na to goro in ji je to ostalo v najlepšem spominu.

Tudi Tomaž Klemenčič ljubi glasbo. Drugačno glasbo, pravi on, Odkar je kupil tolkala „Mapex“, po domače baterijo, je to njegova najljubša sprostitev.

Martin Kociman se lepo počuti doma, kjer ima vsak svoje mesto in opravlja določeno nalogo. Ati, mamica, bratca in sestrice so člani njegove lepe družine.

Prijateljstvo veliko pomeni Gabrijelu Kokalju. S prijatelji deli študij, pa tudi na počitnice je potoval v njihovi družbi.

Andreja Lenarčiča zanimajo dinozavri. Na potovanju v Barloche si je ogledal paleontološki muzej v Villa El Chocón in opisal te izginule živali.

Čudovita pokrajina na jugu in okolica Bariloche je očarala Natašo Malovrh. Večkrat je z družino potovala tja in vsakič odkrila nekaj novega.

Življenja na srednješolskem tečaju se spominja Nadja Miklič. Od prvega do petega letnika so napredovali v znanju in spoznavanju Slovenije.

Praznik snega v Barilochah privabi vsako leto veliko turistov. Tonči Oblak je potoval tja s folklorno skupino iz San Justa, ki je na tej prireditvi predstavila slovenske plesne.

Erika Omahna je poklonila svoj spis obema babicama, ki sta ji vzbudili ljubezen do slovenskega jezika, krščanske vere in naših korenin.

Pokrajina na jugu Argentine je ugajala tudi Gabrijelu Pavšerju. Visoke gore, čudovita jezera in nedotaknjena narava so se mu vtisnili globoko v spomin.

Tronador je najvišja gora v bariloškem pogorju. Monika se spominja vzpona do koče na pobočju Gromovnika in si želi, da bi se lahko še kdaj vrnila tja.

Camila Santana Smersu je potovala v Nemčijo. Tam je preživela tri mesece, stanovala pri nemški družini in hodila v šolo. Zanimivo, kajne?

Kako so se dijaki pripravljali na potovanje v Slovenijo in taborjenje v Lujanu je opisala Cintija Seljak.

Na kontinentalno srečanje mladih dominikancev v Čile je šla Ljudmila Smrdelj. To potovanje ji je ostalo v najlepšem spominu.

V domači družini so slovesno praznovali petnajstletnico Karoline Šenk. S tem slavljen so se ji uresničile njene najlepše sanje.

Na koncu sveta stoji svetilnik. Tja je potoval Marjan Škulj z družino in lepo opisal svoje občutke.

V Bariloche je potovala tudi Debora Štrubelj in si

cer na turnir odbojke. Priprava, potovanje in igre; vse to bo ostalo za vedno v njenem srcu.

Končala sem z opisom vsebine. Almanah krasijo fotografije. Na platnicah je grb RASTi XXXVII in slika naših srečnih dijakov. Tudi na zadnji strani platnic je fotografija petega letnika.

Almanah je tiskala Editorial Baraga. Njegov izid so omogočili podjetniki z oglasi.

Prof. Metka Mizerit